

BESTUURSAKKOORD MBO 2014

In het Bestuursakkoord mbo 2014 leggen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de publiek bekostigde instellingen in het middelbaar beroepsonderwijs, zoals vertegenwoordigd in de MBO Raad, hun overeenstemming vast over de kwaliteitsafspraken mbo.

Het bestuursakkoord mbo 2014 heeft betrekking op het gehele bekostigde mbo (inclusief het groen mbo). Dit bestuursakkoord geldt voor de periode 2015-2019 en bouwt voort op diverse documenten: het Regeerakkoord 'Bruggen Slaan', het Actieplan mbo 'Focus op Vakmanschap 2011-2015', het Nationaal Onderwijsakkoord, het eerste bestuursakkoord Professionalisering mbo (2011) en het addendum daarop, de Lerarenagenda 2013 – 2020 en het Nationaal Techniekpact 2020.

Het bestuursakkoord mbo 2014 ligt in lijn met de gemeenschappelijke visie die uit deze documenten spreekt, namelijk de erkenning van de belangrijke positie die het middelbaar beroepsonderwijs inneemt in de Nederlandse economie, de cruciale rol bij het versterken van de Nederlandse concurrentiepositie en de extra impuls die de kwaliteitsafspraken daaraan kunnen geven. Ook vermindering van regeldruk helpt het mbo zijn rol te vervullen.

Ondergetekenden,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), mede namens de
staatssecretaris van Economische Zaken,

de publiek bekostigde instellingen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo-instellingen),
namens deze de MBO Raad,

komen het volgende overeen:

Investeringsbudget

1. OCW verstrekt de mbo-instellingen vanaf 2015 in de aanvullende bekostiging een investeringsbudget voor de kwaliteitsafspraken (zie bijlage 1, overzicht 1). Dit investeringsbudget bestaat voor het mbo als geheel uit:
 - a. extra Regeerakkoordmiddelen voor de kwaliteitsafspraken (€ 56 mln.) en het begrotingsakkoord 2014 (€ 14 mln. in 2015/2016 en € 17 mln. in 2017 e.v.);
 - b. de bestaande specifieke geldstromen voor Professionalisering (€ 36 mln. in 2015 en € 28 mln. in 2016 e.v.), Taal en rekenen in het mbo (€ 53 mln.), Professionalisering van examenfunctionarissen (€ 7 mln.);
 - c. Vanaf 2016 worden daar de vaste middelen voor voortijdig schoolverlaten (vsv) aan toegevoegd. (Zie ook overzicht 2 van bijlage 1.)
2. OCW wijzigt daartoe de Regeling Prestatiebox mbo per 2015 in de Regeling Kwaliteitsafspraken mbo. Daarbij is het voornemen de middelen van verschillende specifieke arrangementen te bundelen en de verdeling, verantwoording en de organisatie van ondersteunende expertise te harmoniseren. Deze bundeling en harmonisering van specifieke budgetten dragen bij aan vermindering van de regeldruk. Een uitzondering betreft het thema 'excellentie'. Daar zal wel een aparte regime voor gelden binnen de kwaliteitsafspraken (zie punt 9).
3. Het investeringsbudget zal in 2015-2018 grotendeels worden verdeeld op basis van de lumpsum. Een deel ervan zal worden verdeeld op grond van het aandeel van deelnemers op mbo niveau 2.
4. Het huidige vsv-arrangement loopt tot en met het schooljaar 2014/15 en blijft ongewijzigd. Op basis van de resultaten die in de periode tot eind 2015 worden geboekt, besluit OCW na

veldconsultatie en beleidsevaluatie over de meest effectieve wijze van voortzetting. Het voornemen bestaat overigens ook na 2015 middelen voor de aanpak van vsv beschikbaar te stellen.

Kwaliteitsplan

5. Elke instelling stelt een integraal kwaliteitsplan op. In dit kwaliteitsplan behandelt de instelling de volgende thema's: professionalisering (ook van examenfunctionarissen), taal en rekenen, kwaliteit van de beroepspraktijkvorming (bpv), excellentie, vsv en studiesucces. Het integrale kwaliteitsplan en de maatregelen die daarin opgenomen zijn, staan in dienst van de opgave van het mbo: de drievoudige kwalificering, nodig voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt en een goede aansluiting op het hoger beroepsonderwijs. Vanuit het perspectief van de drievoudige kwalificering formuleert de instelling haar kwaliteitsplan.
6. In het kwaliteitsplan beschrijft de instelling de uitgangssituatie, motiveert de instelling de eigen keuzes, formuleert de instelling bij de thema's SMART-doelstellingen (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden) en geeft zij de aanpak aan om de doelstellingen te realiseren.
7. OCW stelt relevante informatie beschikbaar aan de instelling. De instelling maakt daarnaast ook gebruik van de informatie uit monitors die zij zelf uitvoeren dan wel aangereikt krijgen: de JOB-monitor, Effectory (medewerkerstevredenheid) en (later) de BPV-monitor.
8. Bij de professionalisering van onderwijsteams houden de instellingen rekening met de afspraken in het Nationaal Onderwijsakkoord, de Lerarenagenda 2013-2020, Bestuursakkoord 2011-2015 en het Professioneel Statuut.
9. Voor het thema 'excellentie' geldt dat in ieder geval invulling gegeven wordt aan de meester – gezelschap route, de mogelijkheden die de Skills-wedstrijden bieden en internationalisering. De Centra voor Innovatief Vakmanschap kunnen worden betrokken bij de uitvoering van excellentie. Daarbij kan inspiratie worden gehaald uit het Sirius-programma van het hoger beroepsonderwijs. Het voor excellentie beschikbare budget wordt uitsluitend verdeeld over de instellingen die invulling geven aan 'excellentie' in het kwaliteitsplan. Voor dit deel gaat een specifiek regime gelden.
10. De eisen die aan het kwaliteitsplan worden gesteld en de inrichting van het proces gedurende de looptijd zijn onderdeel van de regeling kwaliteitsafspraken die in het najaar na consultatie van bestuurlijke partijen wordt vastgesteld. Het kwaliteitsplan zal aan de voorkant beoordeeld worden door een door OCW aangewezen organisatie met expertise.

Resultaatafhankelijk budget

11. Binnen het totaal aan financiële middelen dat beschikbaar is voor de kwaliteitsafspraken zal vanaf 2016 een deel op basis van gerealiseerde resultaten worden uitgekeerd. Alle mbo-instellingen kunnen extra budget verwerven, als zij verbetering realiseren. Voor mbo-instellingen die al zeer goede resultaten boeken (de top), volstaat het behouden van de zeer goede resultaten.
12. Het resultaatafhankelijke budget betreft de thema's voortijdig schoolverlaten (€ 37 mln), vanaf 2016 studiesucces (oploop tot € 116 mln), vanaf 2017 beroepspraktijkvorming (€ 58 mln). Zie verder bijlage 1.
13. OCW past in 2015 de Regeling Kwaliteitsafspraken mbo aan voor de resultaatafhankelijke bekostiging voor het thema 'studiesucces' per 2016. Met studiesucces wordt hier verhoging van het onderwijsniveau van de student bedoeld uitgaande van de vooropleiding. Uiterlijk begin 2015 verstrekt OCW de nulmeting voor 'studiesucces' aan de instelling.
14. OCW past in 2016 de regeling opnieuw aan voor de resultaatafhankelijke bekostiging voor verbetering van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming per 2017. Eventuele aanpassingen in de aanpak van het tegengaan van voortijdig schoolverlaten worden in de loop van 2015 uitgewerkt (zie ook punt 4).

15. Beide aanpassingen van de regeling geschieden onder de conditie dat valide indicatoren kunnen worden vastgesteld die een rechtmatige bekostiging toelaten. De aanpassingen vinden plaats na consultatie van bestuurlijke partijen.
16. Bij het uitwerken van de resultaatafhankelijke bekostiging gaat het om een goede balans tussen de volgende eisen: (1) een effectieve prikkel die leidt tot maatregelen waarmee blijvende verbetering wordt gerealiseerd en/of een blijvend hoog niveau wordt gehandhaafd, (2) continuïteit om structurele maatregelen te bevorderen, (3) beperking van risico's op perverse prikkels, (4) behoud en versterking van de civiele waarde van het diploma, (5) borging van de toegankelijkheid van het mbo en (6) de instelling redelijkerwijs in staat de bedoelde maatregelen succesvol door te vertalen naar de werkvloer.
17. OCW werkt in overleg met de MBO Raad de bovenstaande uitgangspunten voor de resultaatafhankelijke bekostiging in 2014 nader uit. OCW stelt de uitgangspunten vast.

Beroepspraktijkvorming

Voor wat betreft het thema beroepspraktijkvorming gelden de volgende, aanvullende afspraken:

18. OCW ontwikkelt in samenwerking met de MBO Raad en het georganiseerd bedrijfsleven (beide vertegenwoordigd in de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) een valide indicator voor de kwaliteit van de bpv die een rechtmatige bekostiging toelaat vanaf 2017. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het BPV-protocol, de BPV-monitor en mogelijk ook andere bronnen.
19. De sector zet zich actief in de BPV-monitor tot een succes te maken voor zover dat binnen haar beïnvloedingsmogelijkheid ligt. Ook de actieve betrokkenheid van studenten en bedrijfsleven is immers van groot belang.

Regeldruk, administratieve lasten en werkdruk

20. OCW en MBO Raad nemen de volgende maatregelen:
 - Optimaal gebruik van gegevens van DUO: het gaat hier om de doorontwikkeling van het Basisregister onderwijs. Het streven is om instellingen geen gegevens meer aan de overheid te laten aanleveren die al in het Basisregister onderwijs zitten.
 - Onderwijsovereenkomsten en bpv-overeenkomsten: om te komen tot vermindering van de administratieve lasten wordt:
 - a. door OCW en sector samengewerkt aan het realiseren van het digitaal ondertekenen van deze overeenkomsten,
 - b. onderzocht of de ondertekening van de bpv- en onderwijsovereenkomsten door ouders voor 16- en 17-jarigen nodig is en
 - c. onderzocht hoe te komen tot spoedige afschaffing van de handtekening van kenniscentra op bpv-overeenkomsten.
 - Administratieve handelingen in het kader van de Koppelingswet: OCW onderzoekt of de koppelingswet zodanig kan worden aangepast dat DUO het rechtmatig verblijf van studenten in Nederland vaststelt.
 - Innen en incasso van cursusgeld: Onderzocht wordt wat de impact is van een taakverschuiving van de instelling naar DUO ten aanzien van het "innen" en de "incasso" van cursusgeld.
21. OCW en MBO Raad voorzien voor 1 oktober 2014 alle bovengenoemde punten van een helder, samenhangend en logisch tijdpad. Aan de hand hiervan wordt gezamenlijk uitgewerkt welke maatregelen genomen kunnen worden.
22. Voor de mbo-sector is in het kader van de NOA-afspraken een werkgroep opgericht met daarin OCW, MBO Raad en vakbonden. Doel is te komen tot een regeldrukagenda 2014-2017. De werkgroep brengt in kaart welke knelpunten zich binnen de sector voordoen. Ook het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs wordt hierbij betrokken. Deze inventarisatie is uiterlijk in het najaar van 2014 klaar. Uit deze inventarisatie zullen onderwerpen komen die nog als extra aanvulling op dit bestuursakkoord gaan gelden en, na bestuurlijke accordering, als appendix

aan dit bestuursakkoord zullen worden toegevoegd. Een deel van deze punten overstijgt de mbo-sector, zoals het door de sectoren aangedragen vraagstuk rond BTW-heffing.

23. Over overhead wordt via MBO Transparant informatie per instelling beschikbaar gesteld. Benchmarking draagt bij aan vermindering van onnodige overhead. De MBO Raad en OCW stellen samen definities van (onderdelen van) overhead vast, die aansluiten op de definities in andere onderwijssectoren. De MBO Raad gebruikt deze definities voor een publieke rapportage waarin de ontwikkeling van de overhead op stelselniveau en per instelling op een passende wijze wordt vormgegeven.

Evaluatie Kwaliteitsafspraken

24. Het instrument kwaliteitsafspraken wordt geëvalueerd. Een tussentijdse, onafhankelijke evaluatie (midterm review) van de kwaliteitsafspraken is voorzien in 2017. In de midterm review wordt aandacht besteed aan de eerste ervaringen met de werking van het resultaatafhankelijke budget en de daarbij gesignaleerde punten uit punt 16. De midterm review kan leiden tot het aanpassen van de opzet, inhoud en budgettaire verdeling van de kwaliteitsafspraken voor de volgende periode. Afhankelijk van de ervaringen zal de omvang en invulling van het resultaatafhankelijke deel in de volgende periode worden bepaald.
25. In 2019 vindt een onafhankelijke eindevaluatie plaats.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken,

Dr. Jet Bussemaker

De publiek bekostigde instellingen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo-instellingen), namens deze de MBO Raad,

Ing. Jan van Zijl

Bijlage 1 Financieel kader voor de kwaliteitsafspraken

1. Overzicht Regeerakkoord gelden voor kwaliteitsafspraken mbo

Bedragen (x € 1.000.000), incl. groen onderwijs	2015	2016	2017 e.v.
Investeringsbudget, o.a. professionalisering	56	56	56
Variabel budget Studiesucces en (vanaf 2017) kwaliteit bpv	0	99	174
Totaal	56	155	230

2. Overzicht van het investeringsbudget van de kwaliteitsafspraken

Bedragen (x € 1.000.000), incl. groen onderwijs	2015	2016	2017 e.v.
Regeerakkoord: Kwaliteitsafspraken o.a. professionalisering	56	56	56
Begrotingsakkoord 2014: Betere leraren/schoolleiders	14	14	17
Begrotingsakkoord 2014: Excellentie	25	25	25
Professionalisering (huidig budget)	36	28	28
Professionalisering examenfunctionarissen (huidig budget)	7	7	7
Taal en Rekenen (huidig budget)	53	53	53
Vsv ¹ (huidig budget, vanaf 2016)	4	4	4
Subtotaal	195	187	190

3. Overzicht van het variabele budget van de kwaliteitsafspraken

Bedragen (x € 1.000.000), incl. groen onderwijs	2015	2016	2017 e.v.
Studiesucces	0	99	116
Kwaliteit bpv	0	0	58
Vsv ¹ (vanaf 2016)	37	37	37
Subtotaal	37	136	211

4. Totaaloverzicht van de aanvullende bekostiging voor de kwaliteitsafspraken

Bedragen (x € 1.000.000), incl. groen onderwijs	2015	2016	2017 e.v.
Subtotaal Investeringsbudget	195	187	190
Subtotaal Variabel budget	37	136	211
Totaal aanvullende bekostiging kwaliteitsafspraken	231*	322*	400*

* Verschil in de optelling veroorzaakt door afrondingen.

Voorbehoud: Ten aanzien van de beschikbaarheid van de in dit bestuursakkoord genoemde bedragen geldt een voorbehoud van goedkeuring van de rijksbegroting in de betreffende jaren. De middelen komen tranchegewijs beschikbaar.

¹ Vsv is reeds in de prestatiebox opgenomen. Om de aanpak na afloop van het convenant te ondersteunen, is het voornemen ook na 2015 middelen voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten beschikbaar te stellen. De bedragen voor 2016/17 vormen een indicatie.